

יומא סג: (ש18) עד סה. (ש19)

ביאורי מושגים

דיחוי – חפץ שלא היה ראוי לתפקידו ואחר כך נהיה ראוי. הגמרא דנה בכמה מקומות בעקרון זה. עיקר הדין הוא בתחום קדשים אבל גם בתחום המצוות נידון מושג זה. העקרונות המרכזיים שיש לבחון אותם הם: 1. התחום (קדשים או מצוות) 2. הדיחוי - האם מדובר בדיחוי מעיקרא (מעולם לא היה ראוי) או בהיה ראוי ונדחה, 3. החפץ - האם יש דיחוי בבעלי חיים.

קושיה:

לפני ההגרלה השעירים חייבים להיות ראויים לחטאת פנימית. אם כך איך יש מצב שבו השעיר המשתלח יהיה מחוסר זמן?!

תשובה:

1. הברייתא היא כר"ש שסובר שהגרלה לא מעכבת,
2. מדובר כשנפל מום בשעיר המקורי וחיללו אותו על שעיר חלופי (ואז החלופי יכול להיות מחוסר זמן)
3. מדובר כששחטו את אימו אחרי ההגרלה (אסור לשחוט אימא ובן באותו יום – ולכן השעיר הינו מחוסר זמן)

דיני שעיר המשתלח

1. השוחטו בחוץ פטור,
2. פסול במחוסר זמן,
3. מום פוסל בו.

תירוצ 3 מניח שאיסור שחיטת בן ואם באותו יום – כולל גם דחיית השעיר מהצוק (דחיית השעיר מהצוק נחשבת כשחיטה)

ציטוט מהמשנה (לפי דיוק הגמרא)

כששעיר מת אחרי הגרלה - מביאים עוד צמד ומגרלים אותם

מה עושים עם השעיר המיותר:
חכמים: ירעה עד שיסתאב (ויימכר ובדמיו יביאו נדבה)
ר' יהודה: ימות.

מיהו השעיר המיותר:
חכמים: השני (הראשון מוקרב)
ר' יהודה: הראשון (השני מוקרב)

קושיה: לפי רב (הסובר שהכבש השני הוא המיותר) מדוע חכמים לא מנמקים את הדין (שהחטאת לא מתה) - בכך שחטאת שהפרישוה לאחריות אינה מתה

תשובה: מראש ידוע שהכבש השני לא יקרב ולכן זוהי הפרשה לאיבוד ולא הפרשה לאחריות.

רב ור' יוחנן נחלקו גם הם במחלוקת של חכמים ור' יהודה שבמשנה.
(רב: השני מיותר, ר' יוחנן: הראשון מיותר)

חכמים שבמשנה מחזקים את שיטת רב, ואילו חכמים שבברייתא סברו כר' יוחנן.

טעמם של ר' יוחנן, ר' יהודה, וחכמים שבברייתא (הסוברים שמקריבים את השני): בעלי חיים נדחים (ולכן השה הראשון שנדחה לשעה קלה - שוב לא ניתן להקריבו)

טעמם של רב וחכמים שבמשנתינו (הסוברים שמקריבים את הראשון): בעלי חיים אינם נדחים (ולכן ניתן להקריב את שני הכבשים וכיוון שכן הראשון קודם)

כשיטת ר' יוסי שקבע (לגבי קרבן פסח) שיש להעדיף את הראשון.

טעם המחלוקת לגבי דיחוי בבעלי חיים:

רב: כשיש לבהמה מום זמני היא לא נדחית ומותר להקריבה – מכאן שבעלי חיים אינם נדחים,

תגובת ר"י: מ'בהם' לומדים ש - רק בעלי מומים אינם נדחים

תגובת רב: מ'בהם' לומדים ש- אם התערבו אברי בעלי מום באברי תמימים הם מכפרים בדיעבד

תגובת ר' יוחנן: דין זה נלמד מיתור האות ה' בב'הם'

